

แนวการสอน (Course Syllabus)

บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
รหัสวิชา 1025201 : วิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคเรียนที่ 2/2555

ผู้สอน : ผศ.ดร.ประยูร บุญใช้ (08-1919-6026) ผู้ประสานรายวิชา

ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (08-1546-9778)

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 รหัสวิชา ชื่อวิชา	:	1025201 การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน (Curriculum and Instruction Development)
1.2 หน่วยกิต ชั่วโมง	:	3 (3-0-6)
1.3 ประเภทวิชา	:	วิชาบังคับ
1.4 หลักสูตร	:	ครุศาสตรมหาบัณฑิต
1.5 สาขาวิชา	:	หลักสูตรและการสอน

2. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและวิเคราะห์ทฤษฎีหลักสูตร อภิปรายปัจจัยและพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาการของรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตรในระดับต่างๆ ของไทยและต่างประเทศ กลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรระยะยาว และระยะสั้นที่ตอบสนองของความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดเตรียมเอกสารและวัสดุหลักสูตร การประเมินหลักสูตร สมรรถภาพของนักพัฒนาหลักสูตรและสมรรถภาพของผู้สอน วิเคราะห์ทฤษฎีการสอน รูปแบบการสอนและกระบวนการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเกิดการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

3. วัตถุประสงค์

1. วิเคราะห์หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรได้
2. อภิปรายปัจจัยและพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรได้
3. วิเคราะห์พัฒนาการของรูปแบบ และโครงสร้างของหลักสูตรในระดับต่างๆ ของไทยและต่างประเทศได้
4. อธิบายกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้
5. อธิบายสาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้
6. ระบุขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้

ครั้งที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลัก
2 24 มิ.ย. 55	ปัจจัยและพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา หลักสูตร - พื้นฐานด้านปรัชญาการศึกษา - พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม - พื้นฐานทางจิตวิทยา - พื้นฐานด้านเศรษฐกิจ และการเมือง - พื้นฐานด้านเนื้อหาวิชา / ธรรมชาติ ของความรู้	บรรยาย อภิปราย ศึกษาค้นคว้าและ นำเสนอรายงานการค้นคว้า อภิปรายและ ร่วมกันวิเคราะห์กรณี ตัวอย่าง	ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์
3 1 ก.ค. 55	รูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร ในระดับต่างๆ ของไทยและต่างประเทศ - ประเทศสหรัฐอเมริกา - ประเทศจีน - ประเทศอังกฤษ - ประเทศออสเตรเลีย	บรรยาย อภิปราย ศึกษาค้นคว้าและ นำเสนอรายงานการค้นคว้า อภิปรายและ ร่วมกันวิเคราะห์กรณี ตัวอย่าง	ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์
4 8 ก.ค. 55	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	บรรยาย อภิปราย ร่วมกันศึกษาและ วิเคราะห์หลักสูตร	ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์
5 15 ก.ค. 55	การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรและแนวทางพัฒนาหลักสูตร - การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน - การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร - การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของ หลักสูตร - การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา - การเลือกเนื้อหา - การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ - การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ - การกำหนดยุทธศาสตร์การสอน - การประเมินผลการเรียนรู้ - การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอน - การทดลองและทดสอบหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	บรรยาย อภิปราย วิเคราะห์กรณี ตัวอย่างหลักสูตร ศึกษางานวิจัย ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตร	ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

ครั้งที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลัก
10 19 ส.ค. 55	แหล่งการเรียนรู้ - ความหมายของแหล่งการเรียนรู้ - ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ - การใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	บรรยาย อภิปราย ศึกษาและวิเคราะห์กรณีตัวอย่างการสอนกรณีตัวอย่างการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์
11-12 26 ส.ค. 55 2 ก.ย. 55	วิธีสอน - ความหมายของวิธีสอน - ความหมายและองค์ประกอบสำคัญของวิธีสอนต่างๆ - ขั้นตอนของวิธีสอนแบบต่างๆ - จุดเด่นและข้อจำกัดของวิธีสอนแบบต่างๆ เทคนิคและทักษะการสอน - ความหมายของเทคนิคการสอนและทักษะการสอน - เทคนิคการสอนต่างๆ - ทักษะการสอน	บรรยาย อภิปราย สาธิตการสอน ศึกษาและวิเคราะห์กรณีตัวอย่างการสอนจากวีดิทัศน์ แบ่งกลุ่มศึกษาวิธีสอน นำเสนอ กิจกรรมการเรียนการสอน ตามวิธีสอนแบบต่างๆ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน	ผศ.ดร.ประยูร บุญใช้
13 9 ก.ย. 55	นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน - ความหมายของนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน - ลักษณะของนวัตกรรม - การพัฒนานวัตกรรมด้านการเรียนการสอน - ตัวอย่างนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน	บรรยาย อภิปราย ศึกษาและวิเคราะห์นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน ศึกษาและวิเคราะห์กรณีตัวอย่างนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน	ผศ.ดร.ประยูร บุญใช้
14 16 ก.ย. 55	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ - ความหมายของการวัดและประเมิน - วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ - การประเมินตามสภาพจริง - การออกแบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	บรรยาย อภิปราย วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ฝึกรอกแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์
15 22 ก.ย. 55	หลักสูตรสถานศึกษาสาระเรียนรู้ท้องถิ่น/สาระเพิ่มเติม	นักศึกษานำเสนอหลักสูตรที่ได้พัฒนา	ผศ.ดร.ประยูร บุญใช้, ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

6. รายชื่อหนังสืออ้างอิงและหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2542.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ออลีน เพรส, 2539.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "หน่วยที่ 1 การจัดระบบการสอน และการวางแผนการสอน", ใน เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู หน่วยที่ 1-6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- _____ . "หน่วยที่ 12 การจัดระบบการเรียนการสอน" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. การปฏิวัติหลักสูตรการศึกษาไทย : จากแห่งหลักสูตรสู่มณฑลของการเรียนรู้รอบด้านอย่างมีบูรณาการ. กรุงเทพฯ : วชิราวุธวิทยาลัย, 2541.
- ทีศนา แคมมณี. กระบวนการเรียนรู้ : ความหมาย แนวทางการพัฒนาและปัญหาข้อใจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการจำกัด, 2545.
- _____ . ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- ทีศนา แคมมณี และคณะ. วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ จำกัด, 2543.
- ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธนวัชการพิมพ์ จำกัด, 2542.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). พุทธวิธีในการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหธรรมมิก จำกัด, 2544.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. การจัดการหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540.
- รุจิรั ภูสาระ. การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : บ็อค พอยท์, 2551.
- วิชาการ, กรม. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544.
- _____ . แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.
- วิชัย ดิสสระ. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน : มิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523.
- _____ . การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

Khan, Badrul H. Web-based instruction. Englewood Cliffs, New. Jersey :Educational Technology Publications, 1997. *

Klausmeier, H.J. Educational psychology. 5th ed. New Nork : Harper & Row, 1985.

Novak, J.D. & Gowin, D.B. Learning how to learn. London : Cambridge University Press, 1984.

Piaget, J. Intellectual Evolution for Adolescence to Adulthood. Human Development,19,1-12, 1972.

Rogers, C.R. Freedom to Learn. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill Publishing Company, 1969.

Vygotsky, L.S. Educational Psychology. Florida : CRC Press LLC, 1997.

www.moe.go.th

www.oec.go.th

www.obec.go.th